21/05/2023

Η Αγία Ελένη στην Κύπρο

/ Πνευματικά Αποσπάσματα

Η Αγία Ελένη συνδέεται στενά με την ιστορία της Κύπρου και αυτό φαίνεται όταν στις αρχές του 4ο αιώνα μ.Χ. άρχισε την εύρεση της για τον Τίμιο Σταύρο στην Παλαιστίνη και την μεταφορά Του στην Κωνσταντινούπολη.

Όταν η Αγία Ελένη ολοκληρώνει την αποστολή της στους Αγίους Τόπους βρίσκει τους 3 Σταυρούς, τους δύο των ληστών και τον ένα του Κυρίου και τα καρφιά που ΤΟΝ κάρφωσαν και αποφασίζει να επιστρέψει στην βασιλεύουσα. Όμως στον δρόμο της επιστροφής ξεσπά μια θαλασσοταραχή με αποτέλεσμα να αράξει στα νοτιά παράλια της Κύπρου.

Η Αγία Ελένη αποβιβάστηκε στο χωριό Μαρί, στις εκβολές του αρχαίου χειμάρρου Τέτιου, που από τότε ονομάστηκε Βασιλοπόταμος προς τιμή της μητέρας του Βασιλιά. Αφού η συνοδεία της Αγίας αποβιβάστηκε στην Κύπρο, ο Τίμιος Σταυρός μεταφέρθηκε από θεία δύναμη στην κορυφή του όρους Όλυμπος, του σημερινού δηλαδή Σταυροβουνίου, υποδεικνύοντας στην Αγία Ελένη τη θέση που έπρεπε να ανεγείρει ένα ναό προς τιμήν Του. Η ταπεινή αυτοκράτειρα ανταποκρινόμενη προς τη θεϊκή βούληση, πρώτα κατάργησε τον ειδωλολατρικό ναό που προϋπήρχε και στη συνέχεια έκτισε στην ίδια θέση, ναό, προς τιμή του αληθινού Θεού.

Η Αγία Ελένη δώρισε σε αυτό το νέο ναό ένα από τα καρφιά της Σταυρώσεως και τον ένα από τους δύο σταυρούς των ληστών, αφού προηγουμένως είχε τοποθετήσει στο κέντρο του ένα τεμάχιο από το Τίμιο Ξύλο.

Σύμφωνα με την ίδια παράδοση, η **Αγία Ελένη** κτίζει και άλλους ναούς στην Κύπρο, προικίζοντάς τους και εκείνους με τα ιερά σύμβολα του Πάθους του Κυρίου. Έτσι μεταδίδεται στη συνέχεια η τιμή του Τιμίου Σταυρού σε όλο το νησί. Σημαντικότερα προσκυνήματα είναι αυτά στα χωριά Λεύκαρα, Τόχνη, Ανώγυρα, Κουκά και Όμοδος, στα οποία υπάρχουν σημαντικές εκκλησίες. Η τιμή του Σταυρού διαδόθηκε και σε άλλα μέρη της Κύπρου όπως στην Πλατανιστάσα η Μονή του Τιμίου Σταυρού του Αγιασμάτι, στην Τσάδα της Πάφου η Μονή του Τιμίου Σταυρού της Μίνθης και στο Πελένδρι η εκκλησία του Τιμίου Σταυρού.

Η παράδοση λέει επίσης ότι η μεγαλόνησου μαστιζόταν από πολλά χρόνια ανομβρίας. Η ξηρασία είχε ερημώσει την **Κύπρο,** οι κάτοικοί της είχαν φύγει και όσοι απόμειναν βασανίζονταν από πείνα, δίψα κι από τα δηλητηριώδη φίδια που τη είχαν κατακλύσει. Η Αγία Ελένη προσευχήθηκε και τότε άνοιξαν οι ουρανοί. Καταρρακτώδεις βροχές πότισαν τη διψασμένη γη και για πρώτη φορά, έπειτα από πάρα πολλά χρόνια, εμφανίστηκε ουράνιο τόξο στον ουρανό. Γι’ αυτό και το ουράνιο τόξο αποκαλείται από τον κυπριακό λαό “ζωνάρι της Αγίας Ελένης”.

Στη συνέχεια η Αγία Ελένη συνεννοήθηκε με τον γιο της, τον αυτοκράτορα του Βυζάντιου Κωνσταντίνο, και στάλθηκε στο νησί ο Καλόκαιρος για να αναλάβει την διοίκηση του νησιού αλλά και να εξουδετερώσει τα φίδια. Οι χρονογράφοι της εποχής αναφέρουν ότι ο Καλόκαιρος έθεσε στους μοναχούς να εκτρέφουν 100

γάτες την μέρα και έτσι κατάφεραν οι γάτοι να εξουδετερώσουν τα φίδια.

Στην Κύπρο η **Αγία Ελένη** σύμφωνα με την παράδοση ίδρυσε ακόμα 2 μοναστήρια. Ίδρυσε τη μονή Τιμίου Σταυρού Ομόδους λίγο έξω από το χωριό Όμοδος. Η Μονή υπήρχε ήδη όταν έφτασε στην Κύπρο η Αγία Ελένη, αλλά άφησε κομμάτι από τον ιερό Κάνναβο, το σχοινί με το οποίο είχαν δέσει τον Χριστό πάνω στο Σταυρό και έτσι συνδέθηκε με το όνομά της. Επίσης ίδρυσε το παλαίφατο μοναστήρι της Αγίας Τριάδος, που αποκαλείται και «Μονή της Αγίας Ελένης και βρίσκεται στη νότια πλευρά του όρους Πενταδάκτυλου.